

УДК 330.322.16

DOI: <https://doi.org/10.32840/2522-4263/2020-1-9>**Світлична К.С.***кандидат фармацевтичних наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту і адміністрування
Національного фармацевтичного університету***Козирєва О.В.***доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри менеджменту і адміністрування
Національного фармацевтичного університету***Чернікова Т.С.***студент
Національного фармацевтичного університету***Svitlychna Karina***Ph. D. in Pharmacy, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Management and Administration,
National University of Pharmacy***Kozyrieva Olena***Doctor of Economic Sciences, Professor
Head of of the Department of Management and Administration
National University of Pharmacy***Chernikova Tetyana***Student
National University of Pharmacy*

АНАЛІЗ ВПЛИВУ ЧИННИКІВ МАКРОСЕРЕДОВИЩА НА РОЗВИТОК ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА В УКРАЇНІ

ANALYSING THE IMPACT OF MACRO-ENVIRONMENTAL FACTORS ON PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIP DEVELOPMENT IN UKRAINE

АНОТАЦІЯ

Відносно новим інструментом стимулювання економічного розвитку серед країн, що розвиваються, є державно-приватне партнерство. Саме такий тип партнерської взаємодії держави і бізнесу може забезпечити підвищення ефективності управління, залучення інвестицій, впровадження інноваційних рішень та технологій. У статті проведений ґрунтовний аналіз чинників макросередовища, що впливають на реалізацію і розвиток державно-приватного партнерства в Україні. Досліджено ступінь і характер впливу кожного чинника на розвиток державно-приватного партнерства, що дало змогу визначити рівень готовності України до його застосування. Наведені пропозиції щодо забезпечення процесів державного регулювання розвитку національної економіки шляхом застосування державно-приватного партнерства як форми партнерської взаємодії держави та бізнесу під час реалізації програм соціально-економічного розвитку України.

Ключові слова: державно-приватне партнерство, національна економіка, макроекономічне середовище, державна політика державно-приватного партнерства, індекси.

АННОТАЦІЯ

Относительно новым инструментом стимулирования экономического развития среди развивающихся стран является государственно-частное партнерство. Именно такой тип партнерского взаимодействия государства и бизнеса может обеспечить повышение эффективности управления, привлечение инвестиций, внедрение инновационных решений и технологий. В статье проведен глубокий анализ факторов макросреды, влияющих на реализацию и развитие государственно-частного партнерства в Украине. Исследована степень и характер влияния каждого фактора на развитие государственно-частного партнерства, что позволило определить уровень

готовности Украины к его применению. Приведены рекомендации по обеспечению процессов государственного регулирования развития национальной экономики путем применения государственно-частного партнерства как формы партнерского взаимодействия государства и бизнеса при реализации программ социально-экономического развития Украины.

Ключевые слова: государственно-частное партнерство, национальная экономика, макроекономическая среда, государственная политика государственно-частного партнерства, индексы.

ANNOTATION

Intensification of crisis in the economy of Ukraine has led to a reduction in investment by both private sector and public institutions. Such a situation implies search for the new investment sources of the development of Ukrainian economy, as well as updating the existing ones. Public-private partnership is a relatively new tool for stimulating economic development among the developing countries. This is a type of partnership between the state and the business, that can improve management efficiency, attract investment, implement innovative solutions and technologies. The purpose of this article is to analyse the impact of macro-environmental factors on the development of public-private partnership in Ukraine. The methodological basis of the article is the applied provisions of economic science, scientific works of domestic and foreign scientists regarding development of the national economy and introduction of a partner form of interaction between the state and the business. In this context, a methodological approach is proposed, which is based on the results of analysing macro-environmental factors of public-private partnership development, in particular the use of global ratings indicators by 4 blocks: economic (Doing Business, Global Competitiveness, Index of Economic Freedom, Legatum Prosperity Index); social development (Social

Progress Index, Global Peace Index, The Good Country Index); system corruption (Corruption Perception Index, The Open Budget Survey, Global Open Data Index); education and innovation (The Global Innovation Index, Human Development Index, KOF Index of Globalization). This made it possible to outline conditions for the development of public-private partnership, according to the macro-environmental factors, affecting the public-private partnership stakeholders. Within this survey, the following general and specific methods were implemented: logical generalization – to determine the place and role of partnership interaction between the state and the business in implementing state policy of national economy development; analysis and synthesis – in the study of current forms and models of partnership between the state and the business in different countries and improving their classification; statistical and PEST analysis – when examining the extent and nature of the impact of macro-environmental factors on the development of public-private partnership in Ukraine; graphic – to generalize analytical material. The results of the study are a thorough analysis of the factors of the macro-environment, affecting implementation and development of public-private partnership in Ukraine. In particular, the degree and nature of influence of each factor on the development of public-private partnership was examined. This enabled to determine the level of preparedness of Ukraine for its application. The practical value of the article lies in the proposals for ensuring the processes of state regulation by developing national economy through public-private partnership as a form of partnership interaction between the state and the business within implementation of the programs of socio-economic development of Ukraine.

Key words: public-private partnership, national economy, macroeconomic environment, state policy of public-private partnership, indices.

Постановка проблеми. Перспективи розвитку національної економіки України визначально залежать від низки чинників макроекономічного середовища всередині країни та ефективності зовнішньоекономічних зв'язків. За підсумками 2018 року основними загрозами макроекономічній стабільності України залишаються: слабе економічне зростання через незавершеність структурних реформ; значний рівень державного та гарантованого державою боргу; дефіцит поточного платіжного балансу; деіндустріалізація та закріплення низькотехнологічної структури економіки; недостатня інвестиційна активність [1]. Така ситуація зумовлює пошук нових та актуалізацію наявних інвестиційних джерел для розвитку економіки України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам дослідження стану та передумов розвитку національної економіки присвячені праці таких науковців, як: Г. Андрощук, О. Богма, О. Власюк, В. Геєць, М. Дороніна, Ю. Іванов, Б. Кваснюк, М. Кизим, В. Мунтіян, В. Онищенко, І. Отенко, В. Пономаренко, А. Філіпенко та інші.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. З огляду на зростаючу зацікавленість уряду України до практики залучення приватного партнера до реалізації суспільно значущих проектів у різних галузях, доцільним видається аналіз чинників макросередовища, що впливають на розвиток державно-приватного партнерства (ДПП). Це дасть змогу оцінити можливості і загрози, що постають на шляху до впровадження партнерської взаємодії держа-

ви і бізнесу та слугуватиме основою визначення напрямів удосконалення державної політики з підтримки розвитку ДПП.

Виклад основного матеріалу. За даними Мін-регіонбуду України, місцевими органами виконавчої влади визначено 321 об'єкт комунальної власності, щодо яких виявлено зацікавленість у реалізації проектів на засадах ДПП. Найбільша зацікавленість у проектах ДПП – в таких сферах, як: збір, очищення та розподілення води (103); виробництво, транспортування і постачання тепла (47); оброблення відходів (32); туризм, відпочинок, рекреація, культура та спорт (32); управління нерухомістю (10); виробництво, розподілення та постачання електроенергії (4) [2].

Незважаючи на прийнятий у 2010 році Закон України «Про державно-приватне партнерство» № 2404-VI, досвід реалізації проектів на умовах ДПП в Україні доволі незначний. Експерти із питань ДПП виділяють цілу низку проблем, що гальмують розвиток такого партнерства.

Аналіз літературних джерел засвідчив, що це зумовлено низкою чинників, таких як: політична нестабільність; непривабливий інвестиційний клімат; недосконале нормативно-правове регулювання у сфері інвестиційної та регуляторної діяльності, а також податкового законодавства; слабкість механізмів гарантування публічною владою виконання взятих на себе зобов'язань; необхідність урегулювання питання бюджетної підтримки ДПП-проектів як на загальнодержавному, так і на місцевому рівні; низький рівень довіри громадян до органів державної влади та їхньої обізнаності щодо переваг реалізації інвестиційних проектів на засадах ДПП; відсутність «історій успіху» у сфері ДПП; відсутність фахівців із питань ДПП досить високого рівня, зокрема, з боку державного партнера; високі витрати на етапі підготовки проекту (витрати на розроблення ТЕО, оплату консультантів, юристів, аудиторів, проведення конкурсу та укладення договору); недосконалість методології оцінювання ефективності проектів, забезпечення прозорого механізму проведення конкурсів на участь у ДПП; тривалість строків реалізації проектів ДПП та неможливість урахувати під час укладення договору про ДПП всі ризики; недосконалість інституційного середовища [3–6].

Розглядаючи ДПП як ефективний інструмент інвестиційної підтримки реалізації державних програм соціально-економічного розвитку країни, доцільно підкреслити, що суттєвий вплив на становлення інституту партнерства держави і бізнесу має міжнародний рейтинг країни, складений на основі низки індексів.

Незважаючи на незначне покращення за деякими показниками, що відбулося за останні декілька років, рейтинги України суттєво не змінилися, що робить її рівень конкурентоспроможності на міжнародному ринку низьким. Це також пояснює відсутність досвіду у реалізації ДПП-проектів, а також низку складнощів, що

виникають на шляху становлення та розвитку ДПП в Україні. Розглянемо більш детально деякі з найбільш відомих міжнародних рейтингів.

Пропонуємо структурувати рейтинги, розділивши за тематичними блоками, а саме: економічний (Doing Business, Global Competitiveness, Index of Economic Freedom, Legatum Prosperity Index); суспільного розвитку (Social Progress Index, Global Peace Index, The Good Country Index); корупційності системи (Corruption Perception Index, The Open Budget Survey, Global Open Data Index); освіти та інновацій (The Global Innovation Index, Human Development Index, KOF Index of Globalization).

Аналіз показників, що відображають економічні позиції України, вказує як на позитивні для країни зрушення, так і на наявність «вузьких місць». Розглянемо рейтинг Doing Business – рейтинг групи Світового Банку, який вимірює легкість ведення бізнесу на основі 11 індикаторів. За даними рейтингу Doing Business – 2017 Україна піднялася на 3 пункти – до 80-го з 83-го. У 2018 році посіла 76 місце із 190 країн [7].

Індекс конкурентоспроможності (Global Competitiveness Index) – рейтинг Світового економічного форуму (World Economic Forum), який оцінює інституції, практики та фактори, що визначають рівень продуктивності країни. За даними Звіту із глобальної конкурентоспроможності 2017–2018 рр. Україна піднялася на 4 позиції порівняно із попереднім показником (85 місце), посівши 81 місце із 137 країн [8]. Тим не менше рейтинг України для іноземних інвесторів залишається непривабливим з огляду на дію низки чинників. Фахівці Світового економічного форуму у дослідженні Executive Opinion Survey 2018 визначили найбільш проблемні чинники для ведення бізнесу, проранжувавши їх за ступенем впливу (табл. 1) [8].

Якщо розглядати Індекс конкурентоспроможності більш детально, а саме деякі із пулів, що його формують, зокрема: пул № 1 – «Ефективність інституцій», пул № 3 – «Макроекономічне середовище», пул № 8 – «Розвиток фінансового ринку», можна дійти висновку, що умови для реалізації масштабних проєктів ДПП в Україні поки залишаються несприятливими. Про це свідчать низькі оцінки таких важливих складників пулу № 1, як ефективність державних витрат (113), рівень захисту інвесторів (66), ефективність нормативно-правової бази під час вирішення суперечок (116); пулу № 3: інфляція (129), кредитний рейтинг країни (123), державний борг (112), валові національні заощадження (88), баланс державного бюджету (53); пулу № 8: надійність банків (135), легкість доступу до кредитів (103) [8].

Наступний міжнародний показник, що пропонується розглянути, – Індекс економічної свободи (Index of Economic Freedom) – рейтинг the Heritage Foundation та the Wall Street Journal стосовно економічних свобод. Цей Індекс розраховується на підставі 12 показників, згрупованих у такі чотири широкі категорії або базиси економічної свободи, як: верховенство права (захист прав власності, ефективність судової системи, урядова сумлінність); обмеження уряду (податковий тягар, державні витрати, фіскальне здоров'я); регуляторна ефективність (свобода бізнесу, свобода ринку праці, монетарна свобода); відкритість ринків (свобода торгівлі, свобода інвестицій, фінансова свобода) [9].

У 2018 році Україна зайняла 150-ту позицію у рейтингу з 180. Індекс України було оцінено в 51,9 бала із 100 можливих (чим вищий бал, тим вищий ступінь свободи в країні), що відповідає статусу «переважно невільна» країна за станом економічної свободи. Україна оцінена останньою серед 44 країн Європи, а її бал нижчий

Таблиця 1

Чинники найбільш негативного впливу на ведення бізнесу в Україні (2018 р.)

№	Чинники	Рейтинг чинників за експертною оцінкою фахівців WEF
1	Інфляція	16,3
2	Корупція	13,9
3	Політична нестабільність	12,1
4	Податкові ставки	9,7
5	Податкове регулювання	9,4
6	Нестабільність уряду/перевороту	8,9
7	Доступ до фінансування	7,0
8	Неефективність державних інституцій спричинена бюрократичними процесами	6,9
9	Валютне регулювання	4,3
10	Недостатньо освічена робоча сила	2,5
11	Низький рівень робочої етики державних службовців	1,9
12	Недостатній потенціал для інновацій	1,8
13	Обмежувальна політика у трудовому законодавстві	1,7
14	Недостатній рівень забезпечення інфраструктурою	1,4
15	Злочинність та крадіжки	1,2
16	Погане здоров'я суспільства	1,0

від середніх регіонального та світового показників [14]. Водночас за минулий рік Індекс економічної свободи України виріс на 3,8 пункта, що відбулося завдяки позитивним змінам у 8 з 12 показників. Три показники України оцінені гірше, ніж минулого року: право власності, урядова сумлінність та свобода торгівлі.

Важливим міжнародним показником, що досліджує економічні процеси та визначає місце країни у глобальному рейтингу, є Індекс процвітання країни (Legatum Prosperity Index). Цей показник включає в себе такі фактори, як: якість економіки, бізнес-середовище, управління, освіта, здоров'я, безпека, особисті свободи, соціальний капітал, довкілля.

Україна у 2017 році зайняла 112 місце із 149 країн. Динаміку показників України за рейтингом Індeksu процвітання країн за 2007–2017 роки наведено у табл. 2 [10].

У загальному рейтингу показника процвітання Україна впала на 5 позицій (зі 107-ї до 112-ї) порівняно з минулим роком. Зазначимо, що Індекс процвітання почали розраховувати із 2006 року, за цей час Україна спустилася вниз за рейтингом на 17 позицій.

Як можна побачити у табл. 2, найнижчі оцінки у 2017 році отримали три напрями, що впливають на загальний рівень процвітання країни: безпека (135), здоров'я (135) та управління (130).

Таким чином, аналіз економічного блоку міжнародних рейтингів, що включає показник легкості ведення бізнесу (Doing Business), індекс глобальної конкурентоспроможності (Global Competitiveness Index), індекс економічної свободи (Index of Economic Freedom) та індекс процвітання країни (Legatum Prosperity Index), показав, що, незважаючи на деякі зрушення у позитивному напрямі, позиції України на міжнародній арені залишаються низькими та непривабливими для побудови відносин із стратегічно важливими партнерами. Значної

уваги потребують рівень економічного процвітання, управління, захист прав власності, рівень корупції, питання стосовно державних видатків, інвестиційних та фінансових свобод. Вкрай необхідною є робота над питаннями щодо розвитку інституційного середовища, покращення якості державних інституцій, забезпечення політичної стабільності. Результати України у міжнародних рейтингах збігаються з висновками багатьох аналітиків, що економічні реформи в країні відбуваються занадто повільно. Розглянута сукупність економічних чинників, безперечно, має значний вплив на процес розвитку ДПП в Україні.

У контексті необхідності розвитку ДПП та з метою забезпечення гармонійного поєднання інтересів держави і бізнесу на партнерських засадах представниками бізнесу, державної влади, центрального і місцевого самоврядування, доцільним є ґрунтовне вивчення показників та оцінок країни у міжнародних рейтингах з економіки, що впливають на розвиток ДПП, встановлення діалогу з проблемних питань та спільне визначення пріоритетів розвитку.

Не менш важливими є оцінки країни у міжнародних рейтингах із питань суспільного розвитку (Social Progress Index, Global Peace Index, The Good Country Index). Проаналізувавши індекси, що вказують на рейтинг України у глобальному вимірі з питань економічного стану та суспільного розвитку, пропонуємо розглянути не менш важливий блок для розвитку ДПП – рейтинги з оцінки корумпованості системи: Corruption Perception Index, The Open Budget Survey, Global Open Data Index.

Індекс оцінює кожену країну від 0 до 100, виходячи із середнього показника відповідей на 109 запитань, які оцінюють загальну доступність бюджетної інформації. Оцінка 11 індексу у країні відображає своєчасність та повноту публічно доступної інформації про бюджет із восьми ключових бюджетних документів.

Таблиця 2

Динаміка показників України за рейтингом Індeksu процвітання країн [10]

Роки рейтингів	Місце країни у загальному рейтингу	Складники Індeksu процвітання країн								
		Економіка	Бізнес середовище	Управління	Освіта	Здоров'я	Безпека	Особисті свободи	Соціальний капітал	Довкілля
2017 рік	112	84	102	130	48	135	135	95	115	108
2016 рік	107	88	97	128	45	111	134	93	135	112
2015 рік	107	88	97	128	45	111	132	91	135	112
2014 рік	102	77	101	124	39	110	118	86	128	110
2013 рік	97	77	106	127	45	111	69	89	137	115
2012 рік	97	87	97	119	43	110	86	90	125	117
2011 рік	100	76	99	129	45	121	80	90	118	119
2010 рік	103	76	96	117	51	129	76	92	115	120
2009 рік	104	75	120	122	60	113	83	81	144	119
2008 рік	95	73	113	115	49	103	82	82	141	119
2007 рік	95	67	108	113	47	98	103	76	141	129

Так, Індекс відкритості бюджету України у 2018 році становив 54 бали із 100, що віднесло Україну до категорії країн, які надають обмежену кількість бюджетної інформації. Для порівняння у 2008 році – 55, у 2010 році – 62, у 2012 році – 54, у 2015 році – 46 балів. Детальний аналіз показників Індeksu 2018 року показав такі результати: рівень залучення громадськості в Україні нараховує 30 балів; рівень контролю з боку органів законодавчої влади та вищого органу фінансового контролю та аудиту – 83; рівень контролю з боку органів законодавчої влади – 86; рівень контролю з боку вищого органу фінансового контролю та аудиту – 78; присутність незалежного фінансового інституту – відсутній [11, с. 57].

Ще один із вагомих показників з оцінки корумпованості країни – Global Open Data Index – рейтинг міжнародної некомерційної організації Open Knowledge, який забезпечує найбільш повне розуміння глобального стану щодо прозорості та доступу до інформації.

Цей Індекс підтверджує непривабливе для іноземних інвесторів становище України. До 2015 року України не було взагалі в рейтингу Global Open Data Index. З одного боку, 54 місце із 134 країн світу в 2015 році є непоганим стартом, але це становить усього 10% відкритих даних, за оцінками дослідників організації Open Knowledge.

Наступним блоком, що чинить вплив на розвиток ДПП в країні, є сфера освіти та інновацій. Пропонуємо зупинитися на 3 ключових індексах, таких як: Глобальний інноваційний індекс (The Global Innovation Index), Індекс розвинутої суспільства (Human Development Index), Індекс глобалізації KOF (KOF Index of Globalization).

The Global Innovation Index – рейтинг, складений трьома інституціями, Всесвітньою організацією інтелектуальної власності (WIPO – World Intellectual Property Organization), Корнельським університетом (Cornell University), та бізнес-школою INSTEAD, який визначає рівень ефективності інноваційної політики у 127 країнах. Індекс складається із 81 показника, що розкривають широке значення інновацій, включаючи політичне середовище, освіту, інфраструктуру та розвинутість бізнесу. Щодо позицій України у Глобальному інноваційному індексі, то країна у 2018 році отримала 37,6 бала або 50-у позицію, що є найкращим показником за останні 7 років.

Індекс людського розвитку (Human Development Index) – рейтинг, що публікується в межах програми розвитку ООН, який вимірює розвиток людського потенціалу.

За даними доповіді, представленої ПРООН в Україні, про стан людського розвитку у 2017 році, Україна посіла 84-е місце серед 188 країн і територій із показником індексу людського розвитку у 0,743 бала. У 2015 році Україна займала 81 місце.

Індекс рівня глобалізації (KOF Index of Globalization) – рейтинг Швейцарського економічного інституту (KOF Swiss Economic Institute), який вимірює три основні аспекти глобалізації: економічний, соціальний і політичний. Індекс є комбінованим показником, що дає змогу оцінити ступінь інтеграції країни у світовий простір та порівняти різні країни за його складниками.

У 2018 році дослідження охоплювало 193 країни, де Україна посіла 45 місце із показником Індeksu у 70,24 бала (100 балів – максимальна оцінка) [13]. Для порівняння, показник у 2017 році становив 70,71 бала, а місце у рейтингу – 44. За оцінками експертів KOF, зниження показника у 2018 році пояснюється політичною нестабільністю та уповільненням структурних реформ у ключових секторах економіки.

Таким чином, результати дослідження вищевикладених глобальних індексів вказують на те, що під час розроблення державної політики з підтримки ДПП в Україні уряду слід приділити велику увагу забезпеченню політичної стабільності, розвитку інституційного середовища, адже ця сфера виступає рушійною силою побудови ефективного механізму ДПП, а також формування вільної від корупції системи, що сприятиме покращенню інвестиційного клімату.

Так, досліджуючи Індикатори державного управління (Worldwide Governance Indicators), сфокусуємо увагу на показник ефективності органів державного управління (Government Effectiveness), що відображає сприйняття якості державних послуг, якості державної служби та ступінь її незалежності.

У 2017 році за цим показником Україна отримала оцінку (-0,58), при тому що згідно з методикою розрахунку оцінка може коливатися від приблизно -2,5 (слабка) до 2,5 – сильна ефективність управління. Таким чином, Україна посіла 143-є місце з 209 країн [14].

Висновки. На підставі проведеного аналізу із використанням значень міжнародних індексів за такими блоками, як: економічний (Doing Business, Global Competitiveness, Index of Economic Freedom, Legatum Prosperity Index); суспільного розвитку (Social Progress Index, Global Peace Index, The Good Country Index); корумпованості системи (Corruption Perception Index, The Open Budget Survey, Global Open Data Index); освіти та інновацій (The Global Innovation Index, Human Development Index, KOF Index of Globalization), визначено, що глобальні рейтинги доцільно використовувати представниками органів державної влади, бізнесу, ІГС для оцінки стану системоутворюючих ланок механізму ДПП, що забезпечить вчасне виявлення бар'єрів розвитку ДПП в країні. Аналіз широкого спектру показників глобальних рейтингів також показав, що ці індекси можна розглядати як індикатори потреби у ДПП.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Економічний огляд. Україна, The World Bank, IBRD, IDA – 2018. URL: <http://pubdocs.worldbank.org/en/562071523347836199/Ukraine-Economic-Update-April-2018-Ukr.pdf> (дата звернення: 12.11.2019).
2. Галасюк В.В. Презентація «Державна допомога підприємствам в контексті Угоди про Асоціацію між Україною та ЄС». URL: <http://parlament.org.ua/wp-content/uploads/201/04/19.pdf> (дата звернення: 12.11.2019).
3. Бойко О. Державно-приватне партнерство: світовий досвід та перспективи реалізації в Україні. Юридична газета. 2013. № 22. С. 42–43.
4. Запатріна І.В. У світі публічно-приватне партнерство є ширшим поняттям, ніж концесія, оренда чи управління. Юридична газета, № 46 13 листопада 2012 р. URL: http://ukrppp.com/images/stories/Yur-Gazeta_No.pdf (дата звернення: 12.11.2019).
5. Концепція розвитку державно-приватного партнерства в Україні на 2013-2018 роки. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/739-2013-p> (дата звернення: 12.11.2019).
6. Концепція розвитку державно-приватного партнерства в Україні, 2012–2017 рр. URL: <http://ppp-ukraine.org/wp-content/uploads/2015/03/PPP-Development-Concept-2012-2017.pdf> (дата звернення: 12.11.2019).
7. Doing Business 2018. Reforming to Create Jobs / International Bank for Reconstruction and Development, The World Bank. 2018. URL: <http://russian.doingbusiness.org/~media/WBG/DoingBusiness/Documents/Annual-Reports/English/DB2018-Full-Report.pdf> (дата звернення: 12.11.2019).
8. Schwab K. The Global Competitiveness Report 2017-2018 / K. Schwab, X. Salai-Martin // World Economic Forum. 2018. URL: <http://www3.weforum.org/docs/GCR2017-2018/05FullReport/TheGlobalCompetitivenessReport2017-2018.pdf> (дата звернення: 12.11.2019).
9. Index of Economic Freedom 2018. Heritage Foundation. 2018. URL: <https://www.heritage.org/index/pdf/2018/countries/ukraine.pdf> (дата звернення: 12.11.2019).
10. Legatum Prosperity Index 2017. URL: <http://www.prosperity.com/globe> (дата звернення: 12.11.2019).
11. Open Budget Survey 2018 Report, International Budget Partnership. 2018. URL: <https://www.internationalbudget.org/wp-content/uploads/open-budget-survey-2018-report-english.pdf> (дата звернення: 12.11.2019).
12. Global Open Data Index 2017. Open Knowledge. 2018. URL: <https://index.okfn.org/place/ua/> (дата звернення: 12.11.2019).
13. Индекс глобализации стран мира по версии KOF. URL: <http://gtmarket.ru/ratings/kof-globalization-index/info> (дата звернення: 12.11.2019).
14. Worldwide Governance Indicators. URL: <http://info.worldbank.org/governance/wgi/#doc> (дата звернення: 12.11.2019).

REFERENCES:

1. Ekonomichnyj oghljad. Ukraijina, The World Bank, IBRD, IDA (2018). Available at: <http://pubdocs.worldbank.org/en/562071523347836199/Ukraine-Economic-Update-April-2018-Ukr.pdf> (accessed 12.11.2019).
2. Ghalasjuk V.V. Prezentacija «Derzhavna dopomogha pidpryemstvam v konteksti Ughody pro Asociaciju mizh Ukrajinou ta JeS». Available at: <http://parlament.org.ua/wp-content/uploads/201/04/19.pdf> (accessed 12.11.2019).
3. Bojko O. (2013). Derzhavno-pryvatne partnerstvo: svitovyj dosvid ta perspektyvy realizaciji v Ukrajinі. [Jurydychna ghazeta], no 22, pp. 42–43.
4. Zapatrina I.V. (2012). U sviti publichno-pryvatne partnerstvo je shyryshym ponjattjam, nizh koncesija, orenda chy upravlinnja. [Jurydychna ghazeta], no 46. Available at: http://ukrppp.com/images/stories/Yur-Gazeta_No.pdf (accessed 12.11.2019).
5. Konceptija rozvytku derzhavno-pryvatnogho partnerstva v Ukrajinі na 2013-2018 roky. Available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/739-2013-r> (accessed 12.11.2019).
6. Konceptija rozvytku derzhavno-pryvatnogho partnerstva v Ukrajinі, 2012-2017 rr. Available at: <http://ppp-ukraine.org/wp-content/uploads/2015/03/PPP-Development-Concept-2012-2017.pdf> (accessed 12.11.2019).
7. Doing Business 2018. Reforming to Create Jobs / International Bank for Reconstruction and Development, The World Bank. Available at: <http://russian.doingbusiness.org/~media/WBG/DoingBusiness/Documents/Annual-Reports/English/DB2018-Full-Report.pdf> (accessed 12.11.2019).
8. Schwab K. (2018). The Global Competitiveness Report 2017-2018 / K. Schwab, X. Salai-Martin // World Economic Forum. Available at: <http://www3.weforum.org/docs/GCR2017-2018/05FullReport/TheGlobalCompetitivenessReport2017-2018.pdf> (accessed 12.11.2019).
9. Index of Economic Freedom 2018. Heritage Foundation. Available at: <https://www.heritage.org/index/pdf/2018/countries/ukraine.pdf> (accessed 12.11.2019).
10. Legatum Prosperity Index 2017. Available at: <http://www.prosperity.com/globe> (accessed 12.11.2019).
11. Open Budget Survey 2018 Report, International Budget Partnership. Available at: <https://www.internationalbudget.org/wp-content/uploads/open-budget-survey-2018-report-english.pdf> (accessed 12.11.2019).
12. Global Open Data Index 2017. (2018). Open Knowledge. Available at: <https://index.okfn.org/place/ua/> (accessed 12.11.2019).
13. Indeks ghlobalyzacyy stran myra po versyy KOF. Available at: <http://gtmarket.ru/ratings/kof-globalization-index/info> (accessed 12.11.2019).
14. Worldwide Governance Indicators. Available at: <http://info.worldbank.org/governance/wgi/#doc> (accessed 12.11.2019).